

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
t.a.v. de Staatssecretaris
Ministerie van Veiligheid en Justitie
t.a.v. de Staatssecretaris

Datum: 9 juni 2016

Pagina: 1 van 4

Betreft: Internetconsultatie wijziging Regeling Jeugdwet

Geachte heren,

U heeft per internet gevraagd om consultatie op de voorliggende wijziging van de Regeling Jeugdwet ter vaststelling van enige regels die de aanbieders van jeugdhulp bij het verstrekken van persoonsgegevens aan gemeenten in acht dienen te nemen, alsmede de toelichting.

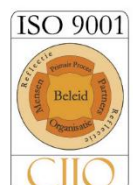
De stichting AKJ – vertrouwenspersonen in de jeugdhulp –, aanbieder van onafhankelijk vertrouwenswerk voor alle cliënten van de Jeugdwet, maakt graag gebruik van de mogelijkheid de voorgestelde wijziging van advies en opmerkingen te voorzien.

Algemene adviezen en opmerkingen

Privacy in sociale teams of wijkteams

In de toelichting wordt opgemerkt dat er in deze wijziging nog niet gekeken is welke persoonsgegevens taan gemeenten mogen worden verstrekt en behoefte van de toeleiding naar, advisering over, bepaling van of het inzetten van een voorziening op het gebied van de jeugdhulp door met name medewerkers in de sociale team of wijkteams. Evenmin is gekeken naar waar die gemeenten deze gegevens (verder) voor mogen verwerken. Uit signalen van cliëntenorganisaties en aanbieders blijkt dat het aangewezen kan zijn hier wel regels over vast te stellen.

Het AKJ vindt het vanwege de mogelijk grote inbreuk op de privacy van cliënten onwenselijk dat hierover nog niets wordt vastgelegd. In de sociale teams of wijkteams wordt vanuit verschillende wettelijke kaders en rollen samengewerkt. Om die reden is het belangrijk dat helder wordt vastgelegd wat wel en niet gedeeld kan en mag worden. Het feit dat het binnen iedere gemeente anders vormgegeven wordt, betekent niet dat hierover niets vastgelegd kan worden. De waarborgen van privacy moeten overal gelijk zijn en de praktijk kan binnen deze kaders vormgegeven worden.

Controle met toestemming

In artikel 6b.5 en 6b.7 van de Regeling wordt gesteld dat met toestemming van de jeugdige of de gezagdragende ouder(s) persoonsgegevens verstrekt en verwerkt kunnen worden ten behoeve van een materiële controle of fraudeonderzoek. Het lijkt er op dat het in die gevallen voldoende is wanneer één van deze partijen toestemming geeft. Dit kan tot conflictsituaties leiden, bijvoorbeeld wanneer een gezagdragende ouder hiervoor toestemming geeft, terwijl de jeugdige dat niet wil. AKJ adviseert om aan te sluiten bij het toestemmingsvereiste uit de Jeugdwet. Voor kinderen onder de 12 jaar kan de gezagdragende ouder(s) toestemming verlenen. Voor jeugdigen tussen de 12 en de 16 jaar is dubbele toestemming vereist (jeugdige en gezagdragende ouder) en boven de 16 jaar kan de jeugdige zelf toestemming geven. Daar waar persoonsgegevens van de gezagdragende ouder(s) verwerkt worden, kan deze zelf ook toestemming geven. Hetzelfde zou moeten gelden voor de niet met het gezag belaste ouder, wanneer diens gegevens onderdeel zouden kunnen zijn van een controle. Het is voorts onduidelijk of de cliënt kan aangeven op welke gegevens de toestemming van toepassing is.

Pleegouder(s)

Daar waar het cliënten betreft wordt enkel gesproken over de jeugdige en diens gezagdragende ouder(s). Pleegouders worden niet in de Regeling genoemd terwijl ook hun privacy in het geding kan zijn, met name bij een materiële controle of fraudeonderzoek, wanneer aanvullende persoonsgegevens opgevraagd worden of een dossier wordt ingezien.

Artikelsgewijze adviezen en opmerkingen

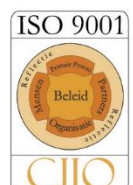
Artikel 6a.2 en bijlage 1A

In de toelichting wordt uitgelegd dat bij gespecialiseerde jeugd-ggz wel diagnose gegevens mogen worden vermeld op de declaratie vanwege de overgang van de Zorgverzekeringswet naar de Jeugdwet en vanwege tussen de gemeente en aanbieders reeds gemaakte afspraken. De vraag is of dit, anderhalf jaar na invoering van de wet, nog nodig is en in verhouding staat tot de inbreuk op de privacy van de cliënt.. Juist bij specialistische jeugd-ggz zijn deze gegevens extra privacygevoelig en het verstrekken en verwerken van deze informatie maakt een grote inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van de cliënt en gezagdragende ouder(s). AKJ adviseert om het vermelden van diagnosegegevens bij gespecialiseerde jeugd-ggz niet toe te staan.

Wat betreft de "opt out-optie" wordt uit de tekst en de toelichting onvoldoende duidelijk of deze altijd wordt aangeboden door de jeugdhulpaanbieder of dat hierom gevraagd moet worden door de jeugdige of gezagdragende ouder(s). Dat laatst zou onwenselijk zijn. De cliënt kan zijn privacy beter beschermen wanneer de jeugdhulpaanbieder de cliënt actief moet informeren over deze mogelijkheid. AKJ adviseert om de jeugdhulpaanbieder de verplichting op te leggen cliënten hierover actief te informeren.

Artikel 6a.3

In dit artikel wordt ruimte gegeven aan de gemeente om met de jeugdhulpaanbieder af te spreken dat zij meer informatie ontvangt dan genoemd in artikel 6a.1. Echter, dit mag om niet meer gegevens gaan dan noodzakelijk ten behoeve van een formele controle of betaling van

een declaratie. De informatie die al aangeleverd mag worden op basis van artikel 6a.1, 6a.2, 6a.4, en 6a.5 lijkt voldoende om een formele controle en betaling uit te voeren. Daarom zou het niet nodig moeten zijn om gemeenten de optie te bieden om meer persoonsgegevens van cliënten van jeugdhulpaanbieders te vragen en dus een verdere inbreuk te maken op de privacy van cliënten. AKJ adviseert om deze mogelijkheid voor gemeenten niet te creëren.

Artikel 6a.4

In de toelichting staat vermeld dat deze limitatieve lijst is opgenomen omdat de rechter slechts twee vormen van kindbescherming kan opleggen. Echter, in de Regeling staan drie vormen genoemd, waarbij een splitsing is gemaakt tussen het eerste jaar en een vervolgjaar van een ondertoezichtstelling. Onduidelijk is wat de reden voor en de noodzaak van deze splitsing is.

Artikel 6a.6

De in de toelichting genoemde communicatie via de contactpersoon van de VNG roept vragen op. In het bijzonder is niet helder wat de taak is van de contactpersoon, welke informatie deze contactpersoon ontvangt en wel of niet mag worden verstrekt aan de gemeente.

Artikel 6b.2

Met betrekking tot de materiële controle is de vraag op welke wijze gecontroleerd wordt of een declaratie strookt met een beschikking, verleningsbesluit, verwijzing of rechterlijke uitspraak. Worden dergelijke stukken volledig inzichtelijk voor degene die de controle uitvoert of wordt alleen gecontroleerd op aanwezigheid van onderliggende besluiten. Volledig inzicht brengt direct een grote inbreuk op privacy met zich mee, omdat in deze stukken achtergrond informatie of informatie over het hulpverleningsverleden vermeld staat.

Artikel 6b.4

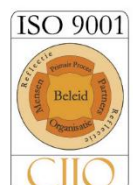
Dit artikel verplicht de gemeente om informatie openbaar te maken over het vastgestelde controledoel en controleplan op een manier waarop dit voor jeugdigen of diens gezagdrager gemakkelijk verkrijgbaar is. De toelichting geeft aan dat gemeenten de betrokken aanbieder(s) en hun cliënten informeren. Niet helder is hoe direct en actief deze communicatie vanuit de gemeente aan de cliënt is. Het artikel verplicht een openbaarmaking op een gemakkelijk vindbare plek. De toelichting impliceert een directe en actieve communicatie van de gemeente aan de cliënt.

Het actief en direct informeren van de cliënt door de gemeente versterkt de positie van de cliënt en verdient de voorkeur.

Artikel 6b.5

lid 2

Dit artikel bepaalt dat bij een controle degene met het beroepsgeheim (onder wiens verantwoordelijkheid de controle moet worden uitgevoerd) alleen aanwezig is op verzoek van de aanbieder. Dit biedt de cliënt onvoldoende waarborg voor de bescherming van de persoonsgegevens van de cliënt. Het AKJ adviseert te verplichten dat deze persoon altijd aanwezig is bij een dergelijke controle.

Lid 4

De gemeente informeert de aanbieder over de zakelijke inhoud van de voorgenomen uitkomst van de detailcontrole. Het is niet helder wat definitie is van zakelijke inhoud. Het AKJ adviseert om dit exclusief persoonsgegevens te vermelden.

Met vriendelijke groet,

Namens het AKJ – vertrouwenspersonen in de jeugdhulp,

Mr. J. Hellinga
Juridisch beleidsmedewerker AKJ